

NOTAT

5. oktober 2007

Forslag til ændring af sømandsloven og lov om sikkerhed til søs (Afskaffelse af statsstøtte til lægeundersøgelsesordningen for skibsmandskab, bortfjernelse af efterladte skibe samt tilbageholdelse af skibe til sikring af bødekra) (Jan II)

Baggrund og indhold

Ændring af sømandsloven

I henhold til sømandsloven må ingen tiltræde eller gøre tjeneste om bord, før vedkommende med tilfredsstillende resultat er lægeundersøgt. Fortsat arbejde om bord er betinget af, at det med højst to års mellemrum ved fornyet lægeundersøgelse godtgøres, at vedkommende er egnet til arbejde på et skib. I henhold til sømandslovens § 4, stk. 2, er lægeundersøgelsen gratis for sømanden.

Lægeundersøgelse koster 550 kr. og er gyldig i 2 år, dog kun i 1 år for personer under 18 år.

Staten afholder i dag alle udgifter til lægeundersøgelser for søfarende. De årlige udgifter beløber sig til 5,0 mio. kr. Den statslige betaling af lægeundersøgelserne er historisk begrundet, hvilket gør, at ordningen i dag tilgodeser rederibranchen og fiskeriet i forhold til andre brancher, hvor lægeundersøgelser også er et krav. Udgifter til lægeundersøgelser er således på en lang række områder et anliggende for arbejdsmarkedets parter eller påhviler arbejdsgiveren i henhold til lovgivning.

Der er derfor i finanslovsforslaget for 2008 lagt op til, at tilskuddet til lægeundersøgelser af søfarende i handelsflåden bortfalder pr. 1. juli 2008. Tilskuddet til lægeundersøgelsen af fiskere afskaffes derimod først ved udgangen af 2010.

I forbindelse med afskaffelsen af statstilskuddet benyttes lejligheden til at forenkle den statslige administration af lægeundersøgelsesordningen.

Lovforslaget vil medføre et årligt provenu for staten på 2,1 mio. kr. i 2008 stigende til 5,0 mio. kr. i 2011, hvor tilskuddet er endeligt udfaset.

Efter forslaget vil der stadig blive stillet krav om lægeundersøgelse for at kunne arbejde på et handelsskib eller fiskeskib. Undersøgelsen skal også fortsat være gratis for den ansatte. Et krav om regelmæssig lægeundersøgelse fremgår af gældende ILO-konventioner og af EU-direktiv 1999/63/EF af 21. juni 1999 om arbejdstid/hviletid for søfarende i handelsflåden. For fiskere vil et sådan krav følge af ILO-konvention nr. 188, som Danmark endnu ikke har tilsluttet sig.

Statstilskuddets bortfald indebærer, at betalingsforpligtelsen overtages af arbejdsgiverne.

Der vil ikke altid være en arbejdsgiver, der kan afholde udgiften på tidspunktet for lægeundersøgelsen. Det gælder, hvor den søfarende/fiskeren skal have fornyet sundhedsbeviset, inden denne ansøger om nyt arbejde. Det følger af lovforslaget, at det første mønstringssted efter undersøgelsen dækker udgifterne, såfremt mønstringen er i rimelig nærhed med undersøgelsestidspunktet.

Også uddannelsessøgende vil i visse situationer ikke have en arbejdsgiver til at betale for undersøgelsen. For de uddannelsessøgende til f.eks. skibsofficersuddannelsen og uddannelsen til menige søfolk bliver der i dag stillet krav om lægeundersøgelse, for at sikre at de unge ikke påbegynder en uddannelse, som de ikke kan bruge til søs, f.eks. fordi de er farveblinde eller har andre sygdomme, der er kassationsgrund. Mange af de uddannelsessøgende har allerede en ansættelsesaftale med et rederi, men der optages hvert år ca. 350 studerende uden en ansættelsesaftale, som så selv vil skulle afholde udgifterne. Der vil dog være tale om en engangsudgift.

Ændring af lov om sikkerhed til søs

Som et led i regeringens handlingsplan for Danmark som Europas førende søfartsnation blev Danmark i september 2006 som det første land i verden auditeret af FN's internationale søfartsorganisation, IMO¹.

Auditeringen forløb godt, og det team, der auditerede Danmark, fandt, at Danmark levede op til de internationale konventioner. Auditteamet påpegede en række områder, hvor den danske maritime lovgivning og administration var nyskabende og dermed til gavn for sikkerhed, sundhed og miljø. Der blev dog også peget på, at den danske opfølgning på overtrædelser af de internationale sejladsbestemmelser m.v. tager lang tid og ofte resulterer i små bøder.

Lov om sikkerhed til søs giver allerede i dag hjemmel til at tilbageholde skibe, som sikkerhed for bødekrav i tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne om oliejournaler m.v. Med henblik på at effektivisere bødeopkrævningen foreslås det med lovforslaget at udvide politiets adgang til at tilbageholde skibe til sikring af bødekrav og sagsomkostninger.

Status

Den del af lovforslaget, som vedrører en ændring af sømandsloven, forventes snarest sendt i høring, mens den del af lovforslaget, som vedrører en ændring af lov om sikkerhed til søs, allerede har været i høring.

Lovforslaget forventes fremsat Jan. II.

---

¹ IMO: International Maritime Organization.